دریچه

بی‌حسی عمومی نتیجه بیان مداوم محرومیت‌های زنان

سیدمهدی فرقانی

● همیشه موضوعی مطرح است که نقش رسانه در بازنمایی واقعیت‌های جامعه چگونه است؟ باید بگویم بازنمایی یا انعکاس مسائل در رسانه‌ها از جمله مطبوعات از دو منظر قابل‌بررسی و تحلیل است؛ منظر اول این است که رسانه‌ها آیینه‌ای از واقعیت‌های اجتماعی هستند و آنچه در جامعه می‌گذرد را باید به‌درستی بازتاب دهند؛ به نحوی که اگر در سال‌های بعد کسی در مورد هر عصر و دوره‌ای تحقیق کند، با مراجعه به مطبوعات به‌خصوص مطبوعات آن دوره بتواند تصویری درست از اتفاقات آن زمان به دست آورد؛ بنابراین یک جنبه عملکرد رسانه، جنبه بازتابی و کارکرد آیینه‌ای است به نحوی که تصویر زمانه خود را منعکس کنند. جنبه دیگر کارکرد رسانه‌ها، جنبه ارشادی، انتقادی و نظارتی آنهاست که در این زمینه می‌توانند مطبوعات یا سایر رسانه‌ها وضعیت موجود از جمله حقوق زنان و جایگاه و وضعیت زنان را به نقد بکشند و در مورد نقاط قوت و ضعف آن مباحثات عمومی به راه بیندازند؛ به‌خصوص نخبگان و روشنفکران را به میدان این بحث و گفت‌وگو بکشانند و به‌نوعی به بهبود وضعیت موجود کمک کنند و در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی عقلانی برای آینده نقش مؤثری ایفا کنند. در هر دو زمینه نقص‌هایی در مورد عملکرد رسانه‌ها وجود دارد که بخش‌هایی از آن به رسانه‌ها (سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و عملکرد رسانه‌ها) مربوط می‌شود و بخشی دیگر به تابوها یا محدودیت‌های فرهنگی (فرهنگ مردسالار جامعه و پیشینه تاریخی) که به لحاظ تاریخی در جامعه ما وجود دارد؛ مانند آنکه صحبت‌کردن در مورد حقوق زنان تا چه اندازه موجه تلقی یا چگونه تحمل می‌شود؟ نکته سوم این است؛ زمانی که جایگاه و مسائل زنان در رسانه‌ها را مطرح می‌کنیم، نباید دچار افراط و تفریط شویم؛ یعنی صحبت‌کردن از محرومیت‌های زنان اگر حساب‌شده، عقلانی و علمی نباشد، خود محرومیت‌های اضافی ایجاد می‌کند و می‌تواند شأن و جایگاه زنان را از دیدگاه عموم افراد جامعه تنزل دهد و اگر وضعیت محرومیت نسبی زنان مدام تکرار شود، تلقی من آن است که می‌تواند عادی شود و در نتیجه بی‌حسی عمومی به وجود می‌آید. بنابراین پرداختن رسانه‌ها به موضوعات زنان به این معنا نیست که تمام صفحات رسانه‌ها باید به موضوع زنان اختصاص پیدا کند بلکه مسئله مهم‌تر و جدی‌تر آن است که با برخوردهای صوری و قالبی محرومیت از جامعه زنان برداشته شود چراکه همین محرومیت‌های نسبی در جوامع غربی هم وجود دارد. هنوز در کشورهای غربی یا توسعه‌یافته حقوق ماهانه کارکنان زن و مرد برای کار مشابه مساوی نیست و هنوز هم بسیاری از پست‌ها و مشاغل مدیریتی عملا در انحصار مردان است. بنابراین همان‌ها که شعار حقوق زنان را سر می‌دهند، بیشتر شعار می‌دهند ولی در عمل «چون به خلوت می‌روند آن کار دیگر می‌کنند»؛ بنابراین رصد رسانه‌ها و حساس‌سازی نسبت به حقوق زنان بسیار مهم است و رسانه‌ها باید این امر را یکی از مسئولیت‌های خود در نظر بگیرند و توجه به حقوق زنان در کنار توجه به حقوق کودکان و سالخوردگان و محرومان جزء مسئولیت‌های پذیرفته‌شده رسانه‌هاست و هر رسانه‌ای که قصوری داشته باشد، باید پاسخ‌گو باشد؛ ازاین‌رو برگزاری جشنواره‌هایی مانند جشنواره «زن، رسانه و خانواده» به حساس‌ترشدن جامعه رسانه نسبت به مسائل زنان کمک خواهد کرد. درعین‌حال تأکید جدی من بر آن است که بر هرچه عقلانی‌ترشدن نگاه و تلقی نسبت به زنان و حقوق آنها بکوشیم و زنان هم باید به این موضوع به شکل عقلانی و نه احساسی نگاه کنند. البته در حوزه خانواده کمی بهتر عمل شده است ولی به نظر می‌آید انسجام خانواده در موجاموج پیشرفت ارتباطات بیشازپیش تهدید می‌شود چراکه تشکیل خانواده به شکل گذشته نیست و این نوع از پیشرفت ارتباطات باعث عدم انسجام کانون خانواده در ایران مانند همه‌جای دنیا به‌ویژه برای نسل جوان شده و فرصت باهم‌بودن در فضای خانواده را به حداقل رسانده است؛ به همین جهت حتی زمانی که اعضای خانواده در کنار هم هستند، ما شاهد تنهایی تک‌تک اعضای خانواده هستیم چراکه هر کسی به خصوص با تلفن‌های نسل جدید هوشمند در آن واحد به اقیانوسی از ارتباطات و اطلاعات وصل شده است و ترجیح می‌دهد همراه و مونسش، جست‌وجو در شبکه‌های اجتماعی باشد و نوعا ما از شبکه‌های انسانی که در آن عاطفه، محبت، انسانیت و اخلاق وجود دارد، دور می‌شویم و این مسئله چیزی است که رسانه‌ها باید به آن توجه کنند و ما شاهد کم‌توجهی نسبت به آن هستیم. البته از دیدگاه من ما نباید از رسانه انتظار معجزه داشته باشیم چراکه بنا نیست رسانه به‌تنهایی کائنات را اصلاح کند و باید به اندازه ظرفیت یک رسانه انتظار داشت؛ بنابراین بالابردن انتظارها از رسانه خودبه‌خود ناکامی هم در پی خواهد داشت اما نکته بعد آن است که ما نیازمند روزنامه‌نگارانی هستیم که فهم و درک و دانش عمیقی از وضعیت زمانه خود و روندهای آینده داشته باشند. ما امروز کمتر نیازمند تکنیسین روزنامه‌نگاری هستیم (کسی که فقط تنظیم خبر را خوب بداند). اگر کسی تنها تکنیسین خوبی باشد، از دیدگاه من نمی‌توان به او روزنامه‌نگار اطلاق کرد؛ چراکه روزنامه‌نگار یعنی کسی که دانش و درک عمیقی از زمانه خود و بایسته‌های جامعه خود و بایسته‌های جامعه بشری دارد؛ کسی که اولویت‌ها را می‌شناسد و درک می‌کند و می‌داند برای پیشبرد و خیر و صلاح بشر چه باید کرد و در نهایت می‌داند این اولویت‌ها را در چارچوب قالب‌های حرفه‌ای ژورنالیسم باید پیگیری کرد.

اعضای کارزار مبارزه با بیماری‌های مقاربتی درباره تجربه متفاوتشان از بیماری‌ها در ایران می‌گویند

آموزش به سبک «کنترل‌اس»

شهرزاد همتی

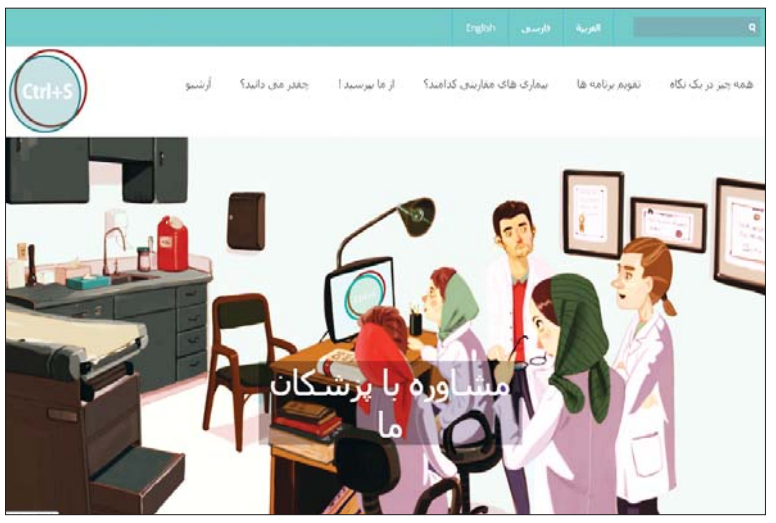

در جامعه ما صحبت‌کردن درباره بیماری‌های مقاربتی و حتی عادت ماهانه زنان تابو محسوب می‌شود، احتمالا به همین دلیل است که آمارها از بیماری‌های جنسی در کشور ما چندان دقیق نیست. خیلی‌ها به دلیل آنکه در مظان انگ و اتهام گرفتار نشوند، حتی حاضرند دردهای خطرناک و طاقت‌فرسای ناشی از بیماری‌های مقاربتی را به جان بخرند، اما از آن حرف نزنند. از طرفی نهان‌بودن دوره‌های ابتدایی این بیماری‌ها آن را بیشتر مرموز می‌کند. در همین شرایط، گروهی متشکل از پزشکان و البته هنرمندان ایرانی مقیم خارج از کشور در دنیای مجازی کمپین سلامت جنسی را با نام «کنترل‌اس» به نشانی سایت (CtrlSTD.com) راه انداخته‌اند. گروهی که حالا با راه‌اندازی یک سایت و فعالیت در شبکه‌های اجتماعی به سؤال آدم‌های نگرانی پاسخ می‌دهند که دلشان می‌خواهد گمنام بمانند، اما احساس می‌کنند که بیماری‌های مقاربتی در بدنشان خانه کرده. در همین رابطه با اعضای این گروه، یاسی اشکی، نرگس دره‌التاج و نیما دهقانی که از حلقه‌های اولیه گروه کنترل‌اس هستند، گفت‌وگو کرده‌ایم. یاسی اشکی که حالا در آمریکا مدیریت می‌خواند و مؤسس این کمپین است، درباره جرقه اولیه آغازبه‌کار این کمپین می‌گوید: «وقتی که به آمریکا آمدم دو مسئله توجهم را جلب کرد؛ یکی اینکه آمریکایی‌ها به‌شدت بدلباس بودند و دیگر اینکه اطلاعات بالایی درباره بیماری‌های مقاربتی داشتند. ماجرا این بود که یک هفته قبل از شروع کلاس‌ها در دانشگاه جشنی برپا کرده بودند و برای ما تور دانشگاه‌گردی گذاشتند. من در لابی کلینیک دانشگاه با یک ظرف بزرگ پر از کاندوم مواجه شدم که بالایش بروشورهایی آویزان کرده بودند که عنوانش این بود: بروشور بیماری‌های آمیزشی! و من فقط می‌توانستم کلمه ایدز را بخوانم و نمی‌دانستم بیماری آمیزشی دیگری جز ایدز وجود دارد. این اولین شوک بزرگ من بود. تمام بروشورها را برداشتم و به خانه بردم با خواهرم سه روز داشتیم این بروشورها را می‌خواندیم. مدام به خودم نهیب می‌زدم که چرا زنان ایرانی درباره این بیماری‌ها چیزی نمی‌دانند و بعد فهمیدم این مسئله درباره مردان هم صدق می‌کند. آن موقع بود که فهمیدم باید کار کرد... من در شهر سیلیکون‌ولی زندگی کرده‌ام و کسی که آنجا باشد همه زندگی‌اش می‌شود تکنولوژی! از طرفی ما از ایران دور بودیم و البته هم می‌دیدیم که تکنولوژی چه تأثیر عظیمی روی جوامع مختلف گذاشته است. برای همین فکر کردم درباره موضوعی که در کشورم تابو است، می‌شود از تکنولوژی استفاده کرد؛ چون به وسیله آن نیازی به مکالمه رودررو نیست... .

یاسی در ادامه می‌گوید انجام این کار به‌تنهایی ممکن به نظر نمی‌رسید و من نیاز به کمک داشتم. برای همین با گروهی از دوستانم و نرگس دره‌التاج صحبت کردم و نرگس با اشتیاق به گروهی پیوست که حالا کنترل‌اس نام دارد. تیم کنترل‌اس از حدود۴۰ پزشک، دانشمند، پرستار و هنرمند تشکیل شده است. آنها داوطلبانه و با انرژی زیاد به صورت شبانه‌روزی به رشد کنترل‌اس می‌پردازند. نرگس ۳۱ ساله است و یک ماه دیگر دکترای خود را در رشته سلامت عمومی خواهد گرفت، او می‌گوید: «سال ۲۰۱۳ وقتی یاسی به من ایده‌اش را گفت، به‌شدت متعجب شدم؛ چون خودم دو، سه ماه قبل تحت‌تأثیر چیزهایی بودم که تازه از بیماری‌های مقاربتی سر کلاس یاد گرفته بودم. من فکر می‌کردم فقط ایدز وجود دارد و بس و این دردناک بود... . این‌همه مدرسه رفته بودم و فکر می‌کردم همه‌چیز را می‌دانم، اما در عجب بودم که چقدر اطلاعات ما نازل است. وقتی یاسی ایده‌اش را گفت، به نظرم عالی رسید. هدف ما این بود که کاری کنیم تا کسانی که در ایران هستند، دانششان را افزایش دهند و قربانی ندانسته‌هایشان نشوند».حالا در صفحات مجازی دکتر تاج و همکارانش به سؤالات آدم‌ها درباره بیماری‌های مقاربتی پاسخ می‌دهند. یاسی اشکی درباره خلق این صفحه می‌گوید: «به علت دوربودن از ایران، مطمئن‌ترین راه اطلاع‌رسانی برای ما، وب‌سایت آموزشی بود. بعد از یک سال تلاش، اولین کتابخانه فارسی‌زبان درباره بیماری‌های آمیزشی راه‌اندازی شد اما ما می‌خواستیم به افراد اجازه دهیم سؤال‌هایشان را از یک نفر بپرسند اما این تمام ماجرا نیست. کنترل‌اسی‌ها فهمیدند نیاز به تولید منابع معتبر دارند درحالی‌که هیچ منبع فارسی موثقی درباره بیماری‌های آمیزشی وجود نداشت. پس از بالاآمدن سایت کنترل‌اس دیدیم این وب‌سایت اطلاعاتی را که هرکسی لازم بود درباره این بیماری‌ها بداند به آنها خواهد داد، ولی قضیه این بود که ما می‌خواستیم به آدم‌ها اجازه بدهیم سؤال‌هایشان را از یک نفر و یک شخصیت بپرسند. برای همین یک شخصیت به نام دکتر تاج خلق کردیم. کسی که پشت این دکتر تاج پاسخ می‌دهد پزشکان ما هستند که دسترسی به این حساب دارند و به سؤالات جواب می‌دهند». اما این تمام ماجرا نیست، کنترل‌اسی‌ها، فهمیدند برای اینکه به آنها اعتماد شود نیاز به منابع معتبر دارند؛ درحالی‌که هیچ منبع فارسی‌زبان موثقی درباره بیماری‌های مقاربتی وجود نداشت. یاسی می‌گوید: «اول از همه شروع به جست‌وجو در گوگل کردم تا بدانم به فارسی چه اطلاعاتی درباره این بیماری‌ها وجود دارد. یک‌سری اطلاعات غلط وجود داشت که انگار یک نفر نوشته بود و هزاران نفر از روی آن در وبلاگ‌هایی که کمربند و قرص لاغری می‌فروشند کپی کرده بود. ما گفتیم اولین کار ما باید این باشد که یک کتابخانه فارسی‌زبان بسازیم برای اینکه این بیماری‌ها را بشناسیم. با کلی دانشجوی داوطلب شروع کردیم به ترجمه‌معتبرترین منابع انگلیسی و حدود ۸۰۰ مقاله ترجمه کردیم. از پدر من تا دانشجوهای ایرانی مطالب را ترجمه کردند و روی یک وب‌سایت گذاشتند. دلیل این کار این بود که بتوانیم درباره هر صحبتی که می‌کنیم، یک استناد علمی هم داشته باشیم. از طرفی وب‌سایت ما یک پشتوانه پزشکی دارد؛ یعنی ما شروع کردیم با یک‌سری پزشک فارسی‌زبان که در آمریکا می‌شناختیم، صحبت کردیم و از آنها دعوت کردیم به سؤال‌های یک‌سری افراد نگران و ناشناس ایرانی درباره بیماری‌های جنسی پاسخ بدهند. خیلی از پیشنهاد ما استقبال شد و ما این امکان را به وب‌سایتمان اضافه کردیم که بیماران بتوانند در وب‌سایت سؤال‌هایشان را مطرح کنند. البته در اینستاگرام ما دو اتفاق می‌افتد؛ اول یک‌سری اطلاعات به دنبال‌کننده‌ها داده می‌شود و آنها هم در دایرکت اینستاگرام از ما سؤال می‌کنند و ما جواب می‌دهیم. بعد از مدتی نیاز به حضور یک مدیر هنری در کنترل‌اس احساس می‌شود. پزشکان جوان که با کارهای نیما دهقانی، نویسنده و مدیر هنری جوان ایرانی آشنا بودند، از او هم دعوت به کار می‌کنند و او به استقبال کنترل‌اس می‌رود. دهقانی درباره این کمپین آنلاین می‌گوید: «من به عنوان مدیر هنری کار می‌کردم و روی شبکه‌های اجتماعی تمرکز داشتم. بچه‌ها از همین طریق با من تماس گرفتند و کارشان به نظرم جالب آمد؛ چون چنین چیزی در ایران وجود نداشت و برای خودم هم جذاب بود این پروژه را با یک گروه فارسی‌زبان پیش ببریم و یک کمپین آنلاین راه بیندازیم و تمام مسائل هنری و تبلیغاتی را پوشش بدهیم. اصولا کمپین آنلاین فارسی‌زبان به غیر حوزه سیاست خیلی کم بود. برای همین برای من تجربه جذابی بود. اینجا بهترین زمان برای استفاده از تجربه مدیریت هنری در فضای مجازی بود». یکی دیگر از کارهای گروه هنری این مجموعه، انجام طراحی و تهیه پوسترها برای رساندن پیام‌های آموزشی به زبانی ساده و آسان به مخاطبان است. از آنها درباره پذیرش اجتماعی برای صحبت‌کردن از موضوعی که تابو است می‌پرسم، یاسی اشکی می‌گوید: «تجربه اول من در مواجهه با پدر و مادری بود که از شنیدن ایده‌ام چشمانشان گرد شد، آنها گفتند چیز دیگری نبود که درباره‌اش کار کنی؟ اما وقتی برایشان توضیح دادم بزرگ‌ترین طرفدار و حامی من شدند. از طرفی برای من جالب شد که فضا در ایران از آن چیزی که من فکر می‌کردم، بازتر بود و همه می‌دانستند این نیاز به آموزش وجود دارد و حلقه آموزش هم گم شده است. ولی متأسفانه ارتباط خوبی بین پزشکان و مردم وجود ندارد، نه مدارس مسئولیت این مسئله را می‌پذیرند، نه خانواده‌ها و نه خود جامعه پزشکی فرصت این کار را دارند و برای همین، جامعه تشنه این آموزش بود و ما در وب‌سایت‌مان بخشی را هم مخصوص پدر و مادرها ساختیم و اولین کسانی که از ما حمایت کردند، پدر و مادرها بودند. از آنها درباره بیشترین سؤال‌هایی که از طریق مردم می‌شود می‌پرسم، می‌خواهیم بدانیم بیشترین بیماری شایع جامعه آماری کنترل‌اس چیست، نرگس تاج می‌گوید: «ما خودمان می‌دانستیم که در آمریکا بیماری زگیل تناسلی یا همان اچ‌پی‌وی، خیلی رایج است، اما درباره ایران هیچ ایده‌ای نداشتیم؛ چون هیچ آماری نبود. اما الان خودمان شگفت‌زده شده‌ایم، من به‌جرئت می‌توانم بگویم از هر دو سؤالی که از ما پرسیده می‌شود، یک سؤال درباره زگیل تناسلی است. زن یا مرد بیماری دارند یا نگرانی از انتقال وجود دارد و البته یک تفاوت جالب بین خانم‌ها و آقایان هم داریم. زنان بیشتر وقتی سؤال می‌کنند که یکی از نشانه‌های این بیماری را دارند و البته مطابق جامعه آماری ما مسئله مهم زگیل تناسلی است و زن‌ها هم خجالت می‌کشند به پزشک مراجعه کنند، اما مردان زمانی از ما سؤال می‌کنند که رفتار پرخطری داشتند و نگران انتقال بیماری و البته بیشتر نگران اچ‌آی‌وی هستند. مطابق جامعه آماری، ما ۱۲هزار دنبال‌کننده سؤال درباره اچ‌پی‌وی داریم و این یک زنگ خطر است».در این مصاحبه اسکایپی از نیما دهقانی هم درباره نوع خدماتی که گروه هنری او به کنترل‌اس می‌دهد سؤال می‌کنم. نیما می‌گوید: «ما یک تیم هنری داریم و استودیویی جامع درست کردیم که آنلاین هستند. یک‌سری بچه‌ها به صورت داوطلبانه یا حرفه‌ای با ما کار می‌کنند. کار ما مطالعه مخاطب است تا بدانیم چه چیزی افراد را جذب می‌کند. به نظرم چیزی که بیشتر از مسئله سلامت و پزشکی در این ماجرا اهمیت دارد، مسئله فرهنگی و جامعه‌شناسی است. متأسفانه در کشور ما درباره این مسئله کار درستی انجام نشده؛ مثلا من مطالعه می‌کنم در کدام شبکه‌های اجتماعی مردم بیشتر از کنترل‌اس استقبال کرده‌اند، می‌بینم فیس‌بوک ما ضعیف است و دلیلش این است که فیس‌بوک فضای عام‌تری است و همه‌چیز کاملا عیان اتفاق می‌افتد و همین باعث می‌شود مردم خجالت بکشند سؤال بپرسند، اما در تلگرام و اینستاگرام این‌طور نیست و مردم حتی با هویت تقلبی سؤالشان را می‌پرسند و این خوب است و نشان می‌دهد مسئولان به درک درستی از حمایت از پروژه‌های فرهنگی رسیده‌اند. ما شبکه‌ها را مطالعه می‌کنیم و میزان واکنش مخاطب را بررسی می‌کنیم. مجموعا کار ما مطالعه است و اینکه چه تکنیک و زبانی می‌تواند تأثیر بگذارد و می‌بینیم که چطور باید بیان کنیم تا اولا خانواده بپذیرد یا دختر جوانی که می‌خواهد ازدواج کند رویش بشود سؤال بپرسد. نیما می‌گوید در تمام این مدت، هیچ‌وقت به آنها نهیب قبح‌شکنی زده نشده. او تأکید می‌کند: «برای ما خیلی عجیب بود که چنین اتفاقی نیفتاد و شاید به این دلیل بود که ما به‌شدت حساس بودیم و سعی کردیم همه‌چیز مطابق عرف و قانون باشد؛ یعنی مطابق عرفی باشد که جامعه بپذیرد و چیزی خارج از عرف صورت نگیرد».آنها همه هزینه‌های کنترل‌اس را شخصی پرداخت می‌کنند. در شروع کار از جیبشان خرج کردند؛ چون نمی‌خواستند وابستگی داشته باشند، بعد از مدتی، از دوستان و آشنایان نزدیکشان کمک گرفته‌اند. این قصه یک تیم است که فقط مسئول تیم پزشکی دکتر امین صانعی روزی حداقل ۱۰ ساعت به سؤال مردم جواب می‌دهد. آنهایی که هنوز تابوشکنی را درباره بیماری یاد نگرفته‌اند. آنها از پزشکان داوطلب کنترل‌اس کمک می‌گیرند. پزشکانی که دارو تجویز نمی‌کنند، اما آزمایشات آنها را می‌بینند و وادارش می‌کنند که به پزشک مراجعه کنند. آنها پذیرفته‌اند اطلاعاتمان درباره بیماری‌های مقاربتی کم است. خیلی کم... .

خبر ویژه

علی‌اکبر ولایتی، در هشتمین دوره سمینارها و کارگاه‌های دانش‌افزایی و هم‌اندیشی مجموعه مدارس سلام

هنوز درگیر فرنگی‌مآبی در آموزش هستیم

رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک، نظام آموزش‌وپرورش را نیازمند بومی‌سازی دانست و گفت: هنوز درگیر فرنگی‌مآبی به‌ارث‌رسیده از گذشته هستیم. تالار همایش‌های بین‌المللی دانشگاه شهید بهشتی شاهد برپایی مراسم دانش‌افزایی و بازآموزی استادان و معلمان منتخب و نمونه تهران و همچنین هشتمین دوره سمینارها و کارگاه‌های دانش‌افزایی و هم‌اندیشی مجموعه مدارس سلام با حضور علی‌اکبر ولایتی، رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام و محمدمهدی تهرانچی، رئیس دانشگاه شهید بهشتی، بود. رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام در این مراسم گفت: اگر بخواهیم سند تحول بنیادین آموزش‌وپرورش با دقت اجرائی شود، باید دید ما نسبت به آموزش‌وپرورش عوض شود. دید ما باید بومی باشد وگرنه انقطاع از گذشته و دویدن در پی غرب ما را به جایی نمی‌رساند. ولایتی به سخنان اخیر رهبر معظم انقلاب درخصوص آموزش زبان انگلیسی اشاره کرد و گفت: این امر همیشه مورد توجه فرهیختگان ایرانی بوده است و ازهمین‌رو است که میرزاتقی‌خان امیرکبیر برای تأسیس دارالفنون باوجود نفوذ روس و انگلیس، به‌سراغ مدرسان اتریشی و زبان فرانسه می‌رود؛ چراکه فرانسه در ایران سابقه استعماری ندارد. وی به سند تحول بنیادین آموزش‌وپرورش اشاره کرد و گفت: ما هنوز درگیر فرنگی‌مآبی به ارث‌رسیده از گذشته هستیم. رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام به تاریخ تأسیس دارالفنون و ورود علوم جدید به ایران اشاره کرد و افزود: علاوه بر امیرکبیر که خود نتیجه کارش را نتوانست ببیند و دنبال کند، میرزاابوالحسن‌خان فروغی نیز دارالمعلمین را براساس زبان فرانسه بنیاد گذاشت و در دهه ۴۰ نیز حتی زیرنویس‌های کتاب‌های علمی و دانشگاهی به زبان فرانسه بود و نه انگلیسی. چراکه متفکران ما این دغدغه را نسبت به زبان انگلیسی یا روسی داشتند. ولایتی ادامه داد: اما پس از تأسیس دارالفنون تنها مشکل ما زبان نبود. دکتر پولاک می‌نویسد که پزشکی ایرانی در آن دوران جز جادو و طلسمات نیست. این در حالی است که گزارش‌های تاریخی خلاف این امر را نشان می‌دهد. در واقعه تیرخوردن پای ستارخان در پارک اتابک، اطبای فرانسوی، امر به قطع پا می‌دهند اما یک حکیم سنتی ایرانی به نام نظام‌الحکما بدون قطع پا این عفونت را درمان می‌کند. وی اضافه کرد: ما باید این جمله را که تأسیس دارالفنون منشأ تحول شده است، با احتیاط به کار بگیریم چراکه می‌بینیم پس از آن و به‌ویژه پس از تأسیس دانشگاه تهران، از علوم گذشته خود منقطع شدیم و علوم جدید نیز با واسطه به دست ما رسید و در نتیجه دانشگاه ما از ابتکار و خلاقیت تهی شد. رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک با بیان اینکه منحنی‌های کیفی دانشگاه‌های ما نیز هم‌چنان این نزول را نشان می‌دهد، افزود: این روند اعتمادبه‌نفس ما را گرفت به‌طوری‌که حتی خواستند زبان ما را بگیرند که خوشبختانه این امر شکست خورد. با تغییر الفبا اکنون می‌بینیم که ترکیه عملا از فرهنگ دست‌کم هزارساله خود بریده شده است. اما خوشبختانه این اتفاق در ایران نیفتاد و زبان و خط ما برجا ماند.

کنکور اختاپوسی برای تعلیم و تربیت

سخنران دیگر مراسم هشتمین دوره سمینارها و کارگاه‌های دانش‌افزایی و هم‌اندیشی مجموعه مدارس سلام که در تالار همایش‌های بین‌المللی دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد، دکتر محمدمهدی تهرانچی، استادتمام دانشگاه شهید بهشتی و نخبه رشته فیزیک بود. او در این مراسم در سخنانی گفت: نظام آموزش ما نیازمند تحول است و ما در دانشگاه می‌بینیم که کنکور مثل اختاپوس به تعلیم و تربیت چنگ انداخته و در اثر آن تنها در دانشگاه شهید بهشتی که سرآمدان دانش‌آموزان ما وارد می‌شوند می‌بینیم که طبق پایش‌های روان‌شناختی، دچار مشکلات جدی شده‌اند. وی با اشاره به تجربه خود در جشنواره جوان خوارزمی افزود: خلاقیت در مدارس ما از بین رفته است. در مواردی مثل رباتیک و نجوم که آموزش ما دخالتی ندارد، خلاقیت خوب است اما متأسفانه در جایی که خود ما ورود کرده‌ایم مثل ریاضی و فیزیک و ادبیات خلاقیت‌ها از میان می‌رود و باید برای این مهم تدبیر و برنامه‌ریزی کرد. تهرانچی به سه موضوع فضای مجازی، مدارس خلاق و تقوا در آموزش اشاره کرد و گفت: ما اگر به فضای مجازی و اهمیت آن توجه نکنیم، با سونامی مواجه خواهیم بود. فضای مجازی موازی با فضای آموزش رسمی ما وجود دارد و دانش‌آموز ما با ۲۰ سال پیش تفاوت دارد. اگر مثل گذشته عمل کنیم، مشکلات و معضلات جدی را در پی خواهد داشت. امروزه داشتن ویدئوپروژکتور و کامپیوتر ملاک آموزش مدرن نیست و باید این ابزار هوشمند را در خدمت آموزش و آموزش خلاق به کار گیریم. رئیس دانشگاه شهید بهشتی خاطرنشان کرد: ما به انسان‌های خلاق نیاز داریم. انسان‌هایی که از عدم خلق می‌کنند. ارزش‌آفرینی از دانشگاه شروع نمی‌شود بلکه از تربیت سرچشمه می‌گیرد. ما اگر زمان بگذرد و این گذشت زمان را درک نکنیم زیان خواهیم دید. در پایان این مراسم از علی‌اکبر ولایتی، رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، با عنوان مرد فرهنگ و سیاست و دکتر محمدمهدی تهرانچی، استاد تمام دانشگاه شهید بهشتی، به‌عنوان نخبه علمی تقدیر به عمل آمد.

خبر

مأموریت‌های زنان در یگان ویژه

● **ایسنا:** هفته گذشته همایش واحد زنان در یگان ویژه برگزار شد. فرمانده یگان‌های ویژه ناجا درباره نحوه فعالیت زنان و مأموریت‌هایشان در یگان ویژه توضیح داده است. سردار حسن کرمی درباره موارد استفاده و به‌کارگیری زنان در یگان‌های ویژه اظهار کرد: واحد زنان در عملیات‌های مردم‌یاری و امداد و نجات نقش مؤثری دارد؛ در مواردی مانند عملیات اربعین این واحد خدمات زیادی به زائران ارائه می‌کند. همچنین در عملیات‌های امداد و نجات نیز از ظرفیت‌های واحد زنان یگان ویژه استفاده شده است. وی ادامه داد: در حوادث سیل و زلزله که چند مورد آن سال گذشته در کشور رخ داد، ما از ظرفیت واحد زنان استفاده کردیم و نتایج خوبی هم حاصل شد. فرمانده یگان‌های ویژه ناجا ادامه داد: همچنین در مواقعی که موضوع خاصی پیش بیاید، ما از واحد زنان در حوزه‌های مختلفی همچون مسائل فرهنگی، عملیات روانی و... استفاده خواهیم کرد و در این خصوص برنامه‌ریزی‌های لازم انجام شده است. کرمی درباره نوع همکاری واحد زنان با یگان ویژه نیز گفت: یگان زنان عموما بر پایه پلیس افتخاری شکل گرفته و گرچه ارکان اصلی آن از پرسنل کادر هستند اما بقیه اعضای آن از پلیس افتخاری هستند.

آغاز پرداخت مطالبات داروخانه‌ها از طریق بانک رفاه

● **ایسنا:** مدیر روابط عمومی انجمن داروسازان ایران از آغاز طرح پرداخت مطالبات داروخانه‌ها از طریق بانک رفاه خبر داد و گفت: بانک رفاه از سوی سازمان تأمین اجتماعی متعهد است در دو ماه به پرداخت صددرصد مبلغ صورت‌حساب‌های داروخانه‌ها اقدام کند. دکتر حمید خیری ضمن اشاره به اجرائی‌شدن شیوه جدید پرداخت صورت‌حساب داروخانه‌ها از ابتدای خرداد سال جاری، گفت: بانک رفاه از سوی سازمان تأمین اجتماعی متعهد است در دو ماه به پرداخت صددرصد مبلغ صورت‌حساب‌های داروخانه‌ها اقدام کند. وی افزود: مقرر شده بدهی‌های مربوط به آذر و دی‌ماه سال گذشته نیز تا تیرماه سال جاری از سوی بانک رفاه پرداخت شوند.

پناهندگانی که فرزندانشان را در مدرسه ثبت‌نام کنند، اخراج نمی‌شوند

● **ایلنا:** مدیرکل امور اتباع و مهاجرین وزارت کشور گفت: در صورت برخورد نیروی انتظامی با مهاجران و پناهندگان، آنها با نشان‌دادن معرفی‌نامه تحصیلی فرزندانشان و با اعلام اینکه فرزندشان در مدرسه مشغول به تحصیل است، قطعا نباید اخراج شوند. احمد محمدی‌فر درباره روند ثبت‌نام دانش‌آموزان مهاجر و پناهنده در کشور، گفت: درحال‌حاضر یکی از مواردی که در هماهنگی بین دستگاه‌ها مطرح شده، این است که مهاجران و پناهندگانی که فرزندان خود را در مدرسه ثبت‌نام می‌کنند، از اخراج از کشور مصون هستند. مدیرکل امور اتباع و مهاجرین وزارت کشور درباره اینکه گفته می‌شود همچنان برخوردهایی با آنها با وجود ارائه معرفی‌نامه تحصیلی وجود دارد، ادامه داد: درصورت برخورد نیروی انتظامی با مهاجران و پناهندگان، آنها با نشان‌دادن معرفی‌نامه تحصیلی فرزندانشان و با اعلام اینکه فرزندشان در مدرسه مشغول به تحصیل است، قطعا نباید اخراج شوند. محمدی‌فر همچنین درباره وضعیت ثبت‌نام‌های دانش‌آموزان مهاجر، گفت: در سال ۹۴، ۴۸ هزار دانش‌آموز مهاجر ثبت‌نام کردند، ولی ظاهرا تعدادی از این افراد با وجود ثبت‌نام، به میل خودشان سر کلاس درس حاضر نشدند.

بازتاب

● در پی انتشار مطلبی در صفحه جامعه روزنامه «شرق» شماره ۲۵۸۸ مورخ ۹۵/۳/۱ با عنوان «نامه محرمانه برای ۵۰۰ میلیون بن» محمدرضا زمردیان معاون ضمائم ویژه‌نامه‌های موسسه همشهری توضیحاتی ارسال کرده است که متن آن به این شرح است: در گزارش «شرق» آمده است: «حساب این ستاد درحال‌حاضر با امضای رئیس (الهه راستگو) و دبیر (محمدرضا زمردیان) فعال است». لذا ضمن دعوت خبرنگار محترم حوزه شهری آن روزنامه به دقت در صحت مطالب منتشره به اطلاع می‌رساند اینجانب از مهرماه ۱۳۹۳ از دبیری ستاد سازمان‌های مردم‌نهاد شورای اسلامی شهر تهران استعفا داده و هیچگونه ارتباط کاری، مالی و اداری با آن مجموعه نداشته‌ام و برادر دیگری از همان تاریخ به‌عنوان دبیر ستاد معرفی و مشغول به فعالیت شده‌اند.